

RAD U SAMOUPRAVNIM ASOCIJACIJAMA

SAMOUPRAVNA INTERESNA ZAJEDNICA OPŠTINE HERCEG-NOVI

Samoupravne interesne zajednice fizičke i tehničke kulture imale su veoma značajnu ulogu u razvoju sporta i tehničke kulture. Sportska društva u kojima su bili akteri sportskog života, društva i klubovi narodne tehnike (radio klubovi, jedriličari, ronionci, ribari i sl.), preduzeća, opštinska uprava, imali su svoje predstavnike – delegate u tim asocijacijama od opštine do Republike.

Pored toga postojala su uža tijela koja su okupljala predstavnike sportskih organizacija i uža tijela narodne tehnike. To su bile tzv. **SOFKE - Savez fizičke kulture** i **Vijeća narodne tehnike**.

SIZ-ovi – Samoupravne interesne zajednice dobijale su sredstva od organa vlasti, odnosno zakonom je određen postotak koji se uplaćuje na račun SIZ-a. SIZ ta sredstva na osnovu odluke Skupštine SIZ-a raspodjeljuje društvima i klubovima i za izgradnju infrastrukture (sportske sale, bazeni, nabavku opreme, sportskih pomagala i sl.).

Na opštinskom nivou sredstva za tekuću djelatnost dodjeljivana su korisnicima direktno na osnovu njihovih programa i zahtjeva, ali na osnovu kriterija Skupštine.

Jedan od kriterija za raspodjelu sredstava SIZ-a opštine Herceg-Novi, izradio sam ja zajedno sa Gligom Odalovićem. Predlog je prihvaćen od delegata, jer zaista je bio dobar i pravedan. **Gligo Odalović** je tada bio direktor Arhiva u Herceg-Novom i funkcioner VK „Rivijera“ iz Đenovića.

U to vrijeme zakonom je za investiciona ulaganja, odnosno izgradnju sportskih objekata bio nadležan SIZ na nivou opštine, odnosno Republike.

Bila su to dobra vremena za sport, jer bez obzira na visinu sredstava, svaka organizacija je imala osiguran godišnji prihod. Pored toga imali smo poseban fond za mlade sportiste kojim su plaćani troškovi učešća mladih sportista na republičkim i saveznim takmičenjima.

U Skupštinu SIZ-a izabran sam od strane Uprave Teniskog kluba Herceg-Novi, 1978. godine.

Sekretar SIZ-a bio je pokojni Duško Rašović. Sa Rašovićem sam saradivao oko osnivanja Teniskog kluba i organizovanje radničkih sportskih igara i drugih manifestacija. Odmah sam izabran i u Izvršni odbor Skupštine SIZ-a opštine, čiji je predsjednik bio pokojni Nenad Želalić, pomorski kapetan iz Bijeje, predsjednik vaterpolo kluba „Bijela“.

Duško Rašović bio je profesor fizičke kulture. Igrao je u mlađim danima fudbal. Zvali su ga na probu u Splitski FK Hajduk. Predavao je u gimnaziji u Pljevljima. Dužnost sekretara SIZ-a obavljao je veoma dobro, na zadovoljstvo svih klubova. Tolerantan, strpljiv, nastojao je podići kvalitete sporta u opštini.

Duško je rođen 1937. godine u Sasovićima kod Herceg-Novog. Preminuo je 1988. godine.

Više godina je prikupljao građu o razvoju sporta u Herceg-Novom. Napisao je 1986. godine knjigu „Brodarsko društvo „Jugole Grakalić““, 1987. godine „Šezdeset godina Herceg-Novskog Jadrana“ i 1988. godine „PSD Subra“.

Prikupio je građu za knjigu o fudbalu u Herceg-Novom, ali ga je smrt spriječila da o tome objavi knjigu.

Sa Duškom sam bio dobar prijatelj. Veoma smo dobro sarađivali.

Neno Želalić je rođen u bogatoj pomorskoj porodici u Bijeloj. Izgubio je ruku spasavajući brod u velikom nevremenu. Neno je bio zaljubljenik u sport, posebno vaterpolo. Uložio je sve svoje vrijeme i snagu da od vaterpolo kluba Bijela stvori solidnu ekipu. VK Bijela igrao je u Drugoj saveznoj ligi.

Neno je radio i u raznim forumima vaterpolo organizacije. No Bijela je malo mjesto i objektivno nije bilo mogućnosti da se stvori veliki klub, posebno ne zbog VK Jadran, u kojem su se okupljali najbolji vaterpolisti. **Zloković Stanko** je iz Bijeje prešao u Jadran, jer je u njemu imao mogućnost da se afirmiše na jugoslovenskoj i međunarodnoj sceni. Stanko je bio jedan od najboljih vaterpolista Jugoslavije, tako je bilo i sa **Zoranom Musturom** i drugim igračima koji su iz manjih klubova Boke dolazili u Jadran ili Kotorski Primorac.

U Samoupravnoj interesnoj zajenici za fizičku kulturu i tehniku okupljali su se sportski radnici i aktivni sportisti iz svih klubova opštine Herceg-Novi. Mnoge te ljude sam poznao iz sporta i kao građane. Pored Želalića u toj asocijaciji su pored ostalih radili: Gligo Odalović iz PK Rivijera Đenović, Lazarević i Pestorić iz VK Kumbor, Đona Budeč, Obrad Manojlović iz Šah kluba, Tonko Lazović, Stevo Vukotić iz PVK Jadran, i mnogi drugi.

Predsjednik Skupštine je bio u to vrijeme **Đona Budeč**. Kada je Đoni istekao mandat, izabran sam ja na to mjesto. Kasnije sam izabran za predsjednika Izvršnog odbora, a na kraju kao delegat u Republičkoj skupštini fizičke kulture i za njenog predsjednika.

U vrijeme mog mandata zajedno sa ostalima izrađeno je:

- Studija: Turizam i sport u Herceg-Novom. Po našoj narudžbi studiju je izradio Fakultet za fizičku kulturu iz Nikšića. U toj studiji obrađeni su svi lokaliteti pogodni za izgradnju sportskih objekata i data perspektiva sporta u turizmu opštine Herceg-Novi.
- Projektna dokumentacija o **sportskom centru u Igalu**. Projekat je predviđao izgradnju stadiona sa atletskom stazom i tribinama. Pomoćni fudbalski teren, mali bazen, dvadeset teniskih terena, mali centar za rukomet, mali fudbal, odbojku, košarku. Zatim oko desetak koševa za basket, terene za bučanje i drugo. U sredini centra bio je predviđen mali trgovački centar sa raznim prodavnicama. Uz centar planirano je parkiralište za nekoliko stotina automobila.
To je bio kapitalan objekat za sport opštine, ali još više za turističku ponudu.
Od projektovanog uspjeli smo izvršiti drenažu cjelokupnog terena, pripremiti podlogu za izgradnju deset teniskih terena, otkupiti za potrebe FK Igalu zemlju uz fudbalski teren. Uloženo u tu kupnju tadašnjih tristo miliona dinara.
- Izrađen je kompletan projektni materijal za izgradnju **manjeg sportskog centra na Toploj dva**. Centar je predviđao izgradnju desetak teniskih terena, jedan univerzalni teren za male sportove, stolove od betona za stoni tenis, igralište odbojke, igrališta za basket. Modernu sportsku dvoranu i mali hotel za sportiste. Kupljena je zemlja, ali do realizacije nije došlo.
- SIZ je zajedno sa Izvršnim odborom opštinske skupštine uspio obezbijediti velika novčana **sredstva za finansiranje bazena u sklopu Instituta Dr Simo Milošević**. Sredstva su dodijeljena iz Fonda za obnovu sportskih objekata stradalih u potresu 1979. godine.
Odluku o dodjeli tih sredstava potpisao sam ja u svojstvu predsjednika Izvršnog odbora SIZ-a fizičke kulture i Tomo Čepnjić predsjednik Izvršnog odbora Skupštine opštine Herceg-Novi. Bez tih sredstava danas ne bi bilo plivačkog bazena na Igalu. Izgradnjom bazena stvoreni su uslovi za normalan trening Jadrana i ostalih vaterpolo klubova na teritoriji opštine, ali istovremeno je proširena turistička ponuda opštine.

- SIZ je sufinansirao tenisko igralište i druge sadržaje na Milašinovića plaži. Pored teniskog igrališta izgrađena su dva bagminton igrališta, teniski zid, viseća kuglana i basket igralište. Na tom mjestu nastavila se **aktivnost Tenis kluba Herceg-Novi**, koja je na tom mjestu počela u vidu teniske sekcije 1922. godine i Teniskog kluba Herceg-Novi 1936. godine. Nekoliko godina taj mali sportski centar uzeli smo u zakup od Hotelskog preduzeća „Boka“ Zoran i Omar. Na tom mjestu je izgrađeno četiri teniska terena od strane privatne firme SBS čiji su vlasnici Vladimir Bekavac, Veljo Stojović. Tu je danas glavna aktivnost tenisera.
TK Herceg-Novi preselio se na teniska igrališta na Šištetu. Ta igrališta su vlasništvo Instituta DR Simo Milošević i klub ih koristi već nekoliko godina. Do izgradnje teniskog centra na Milašinovića plaži tu se odvijala teniska aktivnost, organizovali teniski turniri i održavali treninzi kluba. Danas je na tim terenima samo treningna aktivnost TK Herceg-Novi i to sa malim brojem članova. Interes za tenis je znatno opao.
- SIZ je izgradio **mala igrališta za košarku**. Kupljeno je više koševa koji su podijeljeni po mjesnim zajednicama.
- Uložena su sredstva za izgradnju **bazena** u Bijeloj, Baošiću, Kumboru, **košarkaškog terena** na Karači.
- Dosta je uloženo u uređenje **fudbalskog terena** u Zelenici, Igalu i Bijeloj.

Postojeća sredstva veoma su korisno uložena za stvaranje materijalne baze sporta u opštini.

SIZ FIZIČKE KULTURE CRNE GORE

Osamdesetih godina izabran sam za delegata u Skupštini fizičke kulture Crne Gore. Skupština je bila sastavljena uglavnom od predstavnika opštinskih SIZ-ova i nekoliko predstavnika privrednih organizacija.

U to vrijeme sekretar SIZ-a bio je profesor fizičke kulture **Šuković**. U službi su pored njega radile i dvije žene. Mali aparat.

Uloga SIZ-a bila je na osnovu prikupljenih sredstava koja su po zakonu bila obavezna uplaćivati za sport sva preduzeća, planirati izgradnju sportske infrastrukture i finansirati sportsku aktivnost SOFK-e (Savez organizacija fizičke kulture). SOFK-a je na osnovu programa sportskih saveza finansirala njihovu aktivnost. Predstavnik naše opštine u SOFK-i Crne Gore bio je profesor fizičke kulture **Zdravko Beko**, direktor osmogodišnje škole „Dašo Pavičić“, inače gimnastičar.

Poslije godinu dana rada u toj skupštini, ponuđeno mi je da budem predsjednik te skupštine. Jednoglasno sam izabran za predsjednika. To je bila dužnost kao danas ministra za sport Vlade Crne Gore, samo što nije bila plaćena, nego se obavljala amaterski.

Ta dužnost me je dosta opteretila, jer pored priprema sjednice Skupštine, morao sam prisustvovati sastancima Izvršnog odbora i drugo.

Za Herceg-Novi sam uspio obezbijediti tadašnjih tristo miliona dinara za izgradnju plivačkog bazena u Kumboru. Za to su mi Kumborčani posebno zahvaljivali.

U SOFK-i Crne Gore profesionalno je radio pokojni **Lale Martinović**. Kao sekretar SOFK-e veoma je zaslužan za razvoj sporta Crne Gore. Bio je inicijator osnivanja Teniskog saveza Crne Gore, uvijek spreman da pomogne u interesu sporta.

Rad u Republičkoj skupštini, Republičkoj skupštini za obnovu i razvoj postradalih područja od potresa, Skupštini samoupravne zajednice, omogućio mi je da upoznam veoma veliki broj istaknutih ljudi na političkoj i sportskoj sceni Crne Gore.